

Garami Gréta

Évtizedes dinamizmusok

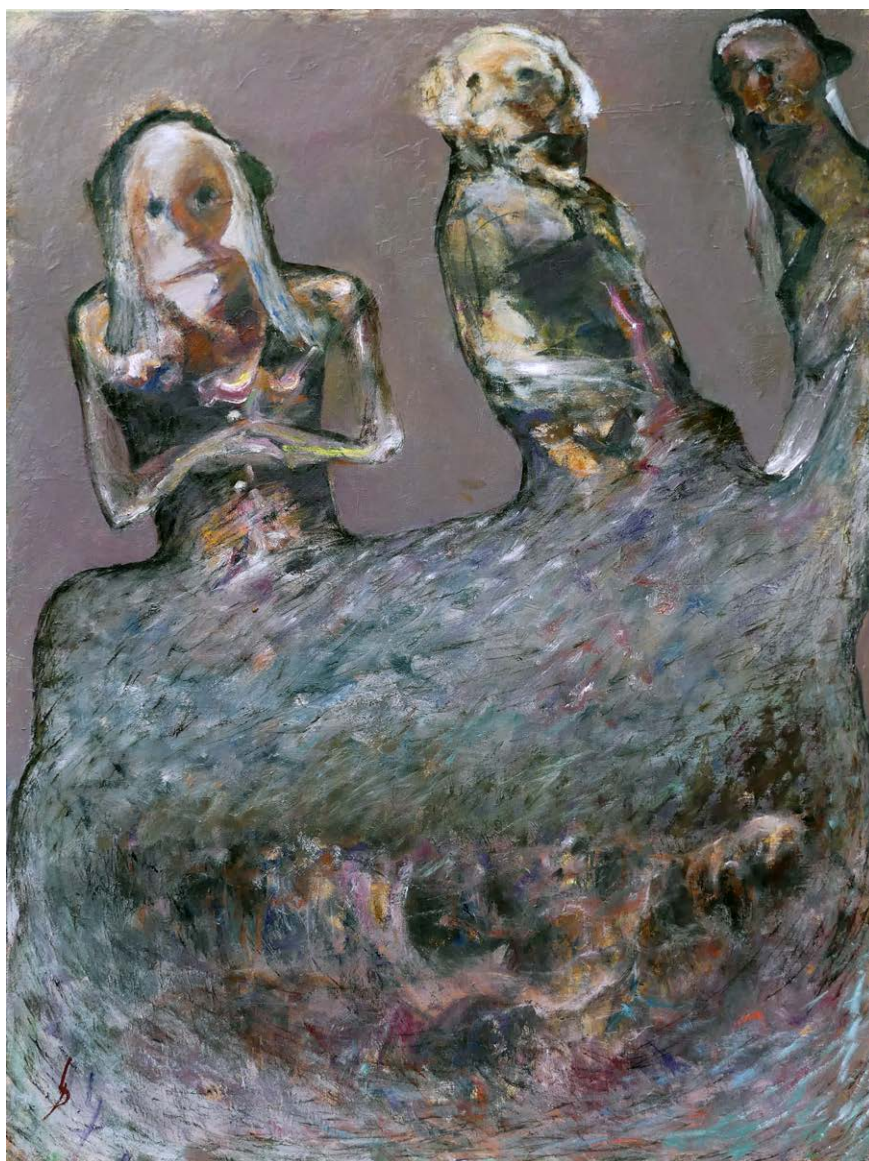
A Magyar Festészet Napja 2021

Szolnoki Galéria és
Aba-Novák Agóra Galéria, Szolnok,
2021. X. 18. – XI. 12.

A Magyar Festészet Napja 2002-ben indult el Budapesten egy tucatnyi festőművész kezdeményezésére. Az alulról szerveződő esemény az évek során olyan népszerűsége tett szert, annyi vidéki város múzeuma és galériája csatlakozott hozzá, hogy hamarosan országos méretűre nőtte ki magát, majd túllépve a határokra, a teljes magyarlakta régió festészetének ünnepévé vált. Pár napos programból két hónapig tartó, évente megrendezett fesztivállá alakult, és a festőművészek önmenedzseléseként induló, önkanonizációs tevékenységből mára egyedülálló támogatói projektté vált, amely az élő magyar festőművészeket összegyűjtve egyetlen monstre kiállításban mutatja be a hazai festőművészet mindenkori aktuális keresztmetszetét, áttekintést adva a kortárs magyar festészet helyzetéről, irányvonalairól és törekvéseiről. Az egész óriásprojekt célja lényegében az, hogy jelezze a művészeti szcéna és a közönség felé, hogy a festészet nem tűnt el az új kortárs műfajok térhódításának következtében, hanem tradicionalitása révén a progresszív műfajok dominanciájának ellenére is fontos értékeket közvetít a társadalom számára.

Mivel a művészettörténetben a táblaképfestészet műfaja tulajdonképpen az ikonfestészettel születik meg, a MFN időpontját is ehhez kapcsolták az alapítók, így lett a Magyar Festészet Napja Szent Lukács, a hagyomány szerint az első ikonfestő napján, október 18-án, és október-november a kiállítások, események időszakára. A MFN sajátossága, hogy kifejezetten a festőművész szakma szervezi, a projekt tehát a magyar festészettel együtt a szakma szeretetéről, a szakmai összetartásról is szól.

A projekt központi kiállítása az *Élő magyar festészet* című tárlat, melyet 2021-ben a szolnoki Zsinagóga-Galériában és az Agóra kiállítóterében rendeztek meg. Ennek a nagy léptékű kiállításnak – amelyen mintegy kétszáz művész munkája látható egyszerre – az a célja, hogy a teljes magyar festészeti szcéna számára közös megjelenési lehetőséget nyújtson, és bemutassa a jelenlegi festészeti irányzatok sokszínűségét. Vállaltan szalon- és szemlejellegű, demokratikusan helyet biztosítva az akár egymásnak ellentmondó művészetfelfogásoknak is. A művészek önmagukat képviselik, munkáikat maguk választják ki, ugyanakkor három festőművész-kurátor válogatja be az alkotókat és dönti el, hogy milyen képet szeretne bemu-

tatni az adott évben. A kiállítás lényegi koncepciója, tematikája azonban mindvégig maga a festőművészeti minőség, annak demonstratív felmutatása és képviselete a kortárs képzőművészeti szintéren.

A kiállítás a művészek életkora szerint oszlik három egységre. A *Fiatlok* című (kurátor: Horváth Dániel) a

↑
LŐRÁNT János
Demeter: *Közeledők*,
2021, olaj, vászon,
120×90 cm
HUNGART © 2021

PINTÉR Gábor:
Cím nélkül, olaj,
vászon, 50x40 cm
HUNGART © 2021

negyvenedik életévüket még be nem töltött festőművészek számára ad lehetőséget, hogy egy különálló, csak az ő munkáikat felvonultató csoportos show-val mutatkozzanak be. A beválogatás egyfajta kollegiális beemelést, befogadást is jelent a szakmába: egy olyan szakmai elismerést, amelynek az a célja, hogy megadja a kezdő lökést

BIKÁCSI Daniela:
Hely, 2016-2018,
vászon, tojástempera,
110x114 cm
HUNGART © 2021

a fiatal művésznek. Az ideai kiállítás legerősebb trendje – ami nem új, de bizonyára a Covid-évnek is köszönhető, és átvenni látszik az absztrakt festészet helyét különösen az utóbbi években diplomázott generációban – a posztinternet art, amelynek legfeltűnőbb jelensége a monitorhibák, a számítógépes glitchek motívumként való megfestése (például Boruzs Ádám, Kármán Dániel, Szabó Kristóf – Kristoflab). Emellett tartósan jelen van a figuratív vonal (például Czene Márta, Jagicza Patrícia, Szabó Franciska, Tayler Patrick). A 2020-2021-es évek társadalmi jelenségeire a kiállításban Gulyás Andrea *Megszorító intézkedések* című munkája reflektál leginkább satuba szorított, összetekercselt festményre emlékeztető, összenyomott cipőt ábrázoló munkájával. Külön világot teremtenek a kiállításban a térbe kilépő festészet képviselői (például Üveges Mónika, Radvánszky Levente, Szőke Gáspár).

A *Középgeneráció* tárlata (kurátor: Gaál József) az aktív magyar festők egy-egy munkáját állítja ki. Az alkotások számában és jelentőségét tekintve is ez reprezentálja az aktuális festészeti trendek és a beérett egyéni utak legszélesebb skáláját. A negyvenes éveikben járó, leginkább a figurális vonalat képviselő művészekről (például Csáki Róbert, Bács Emese, Verebics Kati, Szabó Ábel, Horváth Roland, iski Kocsis Tibor, Posta Máté, Takáts Márton) a grafikai indíttatású alkotókön keresztül (például Olajos

György, Nádas Alexandra, Kótay Tamás) az ötvenes-hatvanas generáció gesztuális és fakturális hatásokkal alkotó művészei (például Baksai József, Kósa János, F. Balogh Erzsébet, Varga Patricia Minerva).

A *Doyenek* című tárlat (kurátor: Verebes György) azoknak a hetven év feletti, a festőtársadalomban nagyra becsült művészeknek a munkáit állítja ki, akiket élő klasszikusként tart számon a festőművész szakma, és akiknek a tevékenységét, munkásságát példaadónak, iskolateremtőnek tartja. Természetesen itt sok esetben szinte lezárt, karakteres életművekkel találkozunk, és számos olyan művésszel, aki már hátrébb lépett a művészeti szcénától, de jó páran akadnak a kiállításon, akik hetvenöt-nyolcvan évesen is aktív kiállítók, sőt festészetük megújulást mutat (például Hegedűs Endre). A doyenek tárlatában a fiataloknál jellemző ironia, a bagatell és az aktuális társadalmi problémák iránti érdeklődés nem jelenik meg, inkább a vizuális, a festészeti kérdések állnak művészetük középpontjában, közös kiállításuk – és a rendezés is – a figurális (például Pika Árpád, Nagy Gábor, Tenk László, Szkok Iván, Németh Géza, Véssey Gábor, Lóránt János Demeter, Váli Dezső) és az absztrakt tradíció (például Hajdú László, Matzon Ákos, Krajcsovics Éva, Mészáros Géza, M. Novák András, Tölg-Molnár Zoltán, Aknay János, Stefanovits Péter) párhuzamosságáról és békés együttéléséről szól.

Az alapítvány kuratóriuma a kiállításszervezés mellett az első évtől kezdve festészeti életműdíjat oszt az általa legjelentősebbnek tartott élő doyennek, melyet 2021-ben Bikácsi Daniela kapott. 2011 óta ez a díj kiegészül a Magyar Festészet Napja szakmai nagydíjával, melyet a középgeneráció egy alkotója nyerhet el, aki idén Kósa János volt. Az úgynevezett Maticska-díjat pedig egy fiatal

festőművésznek adja a kuratórium, akinek a művészetét, jelen esetben Pintér Gáborét, a MFN szellemiségéhez közelinek és a jövőre nézve ígéretesnek találja.

A MFN szemléletmódjában fontos szerepet kap a festőiség, a szakmai-technikai tudás, az univerzális helyett az egyéni utak dominanciája, de talán a legjelentősebb az a plusz gondolat, amely a magyar festészeti hagyaték, a magyar karakterű festészet létezését vallja, és ezt mint különleges ízt értékesnek mutatja fel. A lassan húsz éve tartó, évről évre megrendezett rendezvény másik nagy értéke pedig a jövőre nézve, hogy az elmúlt két évtized hazai festészetét, annak évtizedes dinamizmusát dokumentálva megteremti a téma kutatásának feltételeit is.

↑
KÓSA János:
Csalfa tünemény,
olaj, vászon, 80×120 cm
HUNGART © 2021